

mena) o d'un *-eir* mossàrab amb pron. motisca de la *r*. La derivació de CREDERE es veu més difícil ara que en el *DECat*, sense quedar eliminada, sí definitivament la de *Camp*. En tot cas cal seguir creient en una procedència pre-catalana (mossàrab o àrab). Potser el consabut *Al-qal°atäi(n)* 'els dos castells' (metàt. **Cal(a)dantei*)? Més aviat *Casal Dentäir* 'dentellat, emmerletat'? En tot cas pre-català.

CALDERITX (Ariany, Mall. 20, f-7)

Rabal Caldaricx (*Calderichy*) en el *Rep.* (BUSQUETS, BSAL, 1954, 728); *alq. Caldarix Abenfayda* (QUADRADO, *Conq.*, II, 268).

Evidentment mossàrab, formant part dels nombrosos mossarabismes en *-aritx/-àritx*, però dintre d'això hi ha una disjuntiva: que sigui derivat de CALIDUS o de CARDUS.

Si fos un derivat de CALIDUS seria un congènere del tan conegut nom de lloc català *Calders*, i el significat de CALDARIIS seria llavors 'en els bassals, les piscines, els estanyols'; si fos derivat de CARDUS, el sentit de CARDARES 'cardassars', i canviant primer en *Cardàritx*, desplaçant-se l'accent i dissimilant-se les líquides es convertiria en *Calderitx*. Estaríem en un cas semblant al que hem suposat per a Cardaix.

No solament hi ha el *Calders* més conegut de la zona de Manresa, sinó una munió en la zona continental de substrat mossàrab.

Car hi ha un altre *Calders* a Morella (t. de Dena de Móll); *Calderó* (t. de Vistabella); el *Calderó* (t. de Bellús i t. de Carrícola); *Serra de la Calderona* (t. de Serra); un altre la *Calderona* (t. de Ràfol de Salem); el *Calderó* (t. de Lutxent); un altre el *Calderó* (t. de Montesa); *Calderons* (t. de Canals); *Calderers* (t. de Borriol); la *Caldereta* (t. de Xeresa).

El *Llibre del Rep.*, f. 10v, Busquets 728, registra *Rabal Caldericx*, però a les altres quatre fonts manuscrites apareix com a *caldaruxchi*, *caldaruxchi*, etcètera. Terminacions *-aritx* i *-erutx* (< -ARIOS) totes dues mossàrabs.

A *Calderitx* hi ha un poblat talaiòtic i el pou des Canyar. Molt prop hi ha altres fonts i pous, tot a la vora d'un torrent afluent del de Binicaubell o Banderola. A Coromines li citaren el torrent de Cagabou, i uns tres quilòmetres més avall hi ha Son Boscà i Can Maga-diners, entremig dels quals li anomenaren Fontanes i aljub de Fontanes.

Aquest conjunt topogràfic i onomàstic es prestaria tant a un nom referent a *bassals* o dipòsits d'aigua com a una vegetació semidesèrtica, on abundin els cards. Quedem doncs en una disjuntiva entre CARDARES 'camps de cards' i CALDARES i alhora-ARIOS *calderutx*, denominació semblant a *Calders* (Principat i País Valencià).